

rijk stuk uit zijn erfenis niet vinden kon, te weten kwam waar het lag, en het daardoor vond. Maar hoe gewichtig zoo iets ook voor dit wederlevende moge geweest zijn, het is niet van algemeen belang. Strekte bijv. zulk een mededeeling om geregeld misdadigers te ontdekken, en zoo de rechtsmacht te sterken, zoo zou men het algemeen belang ervan inzien; doch niets van dien aard wordt gemeld. Juist dit is dan ook de oorzaak, waarom velen, die eerst met zekere nieuwsgierigheid zich tot het spiritisme wendden, al spoedig er onverschillig voor werden. Het is op dezen grond, dat we, al moet de realiteit van veel in het spiritisme volmondig worden erkend, en al bracht het belangrijke zielkundige gegevens aan het licht, geen genoegzame zekerheid kunnen vinden, om vast te stellen dat er metterdaad contact met gestorven geesten plaats greep, de mogelijkheid van demonisch spel moeten openhouden, en in elk geval elke juiste verhouding missen tusschen hetgeen feitelijk zich zoo gewichtig voordoet, en het weinige waarmee het ons leven verrijkt. Zelfs het voortbestaan der ziel na den dood vindt er geen voldoende bewijs in. Misschien komt het nog, maar het is er nog niet. En in zoverre levert het ons geen bijdrage tot de kennis van de Volcinding aller dingen, zelfs niet van den mensch.

DR. A. K.

"Vuur op de aarde".

Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil ik, indien het alreeds ontstoken is?

Luk. 12 : 49.

De tinten, waarin de zwakke van geest zich bij voorkeur het beeld van den Christus uitmaakt, zijn die van "liefde en vrede". Van heiligen iver, van toorn, van strijd en verdeeldheid mag dies ook in het denken van Jesus geen sprake zijn. Het moet in de voorhoven des Heeren al "paas en vrede" blijven. Wat niet zacht, niet teeder en niet lieflijk is, sluit men liefst van het Christelijk erf uit.

Doch dan blijft er op het Christelijk erf voor Jesus zelf geen plaats.

Hoor maar!

"Meent gij", zoo vroeg de Heere zijn jongeren, "meent gij, dat ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde? En het antwoord luidt: 'Neen, zeg ik u, maar verdeeldheid!' Sterker nog. Jesus verklaart het uitdrukkelijk: 'Ik ben gekomen om den mensch verdeeldheid te maken'. Zelfs tot in het huiselijke leven stroomt de Heere dit zaad van tweedracht uit. Zoo toch gaat hij voort: 'Van nu aan zullen er vijf in een huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie'. En wel verre van deze twist en tweedracht te temperen, wat Jesus haar zoo scherp, dat hij de geduldigheid die hij in het gesin kon brengen, in nog scheller kleuren uitwerkt. Het zal zijn, 'de vader tegen den zoon en de zoon tegen den vader, de moeder tegen de dochter en de dochter tegen de moeder'.

Kort en snijdend nu heeft Jesus deze harde waarheid samengevat in dit korte zeggen: 'Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen'.

Let er nu wel op, hoe het er staat.

Er staat niet: 'Tegen mijn bedoeling heeft mijn komst ten gevolge, dat het vuur op aarde gaat branden', neen, de Heere zegt met nadruk: 'Ik ben gekomen om dit vuur te brengen. Met opzet werp ik het vuur om mij heen. Het is het doel van mijn zending'. En hij laat er op volgen: 'Wat wil ik, d.i. wat zal ik dan klagen, indien het nu alreeds ontstoken is?'

Dat vuur nu is hier niet de toorn Gods, maar gelijk onze kanteekenaars het zoo terecht verklaren, dat vuur is het Evangelie. Niet het valsche, soetsappige, pitloose Evangelie, dat heel 'lieve menschen', om toch vooral geen aanstoot te geven, met eigen spijnsel hebben uitgesponnen, maar het echte Evangelie, zooals het door Jesus en zijn apostelen de wereld is ingedragen, en gedurig heel de wereld in vuur en vlam heeft gezet.

Als vuur geworpen wordt op wat van water gedrenkt is, silt het, omdat vuur en water tegen elkaar overstaan. En zoo is het hier. De wereld is het tegendeel van wat het Evangelie wil. Tusschen het woord dat in de wereld heerscht, en het Evangelie bestaat onoverzoenlijke strijd. Het Evangelie komt niet als ornament bij de wereld bij, maar tast de wereld in haar wezen aan, brandt haar en wil ze reinigen en in anderen stand omsetten. En dit nu wil de wereld niet laten doen. Daar zet ze zich tegen met alle macht. En dan wijkt het Evangelie niet, maar grijpt de wereld nog dieper in haar wezen aan. En zoo wordt het vuur ontstoken, en nogmaals bewaarheid wat Jehovah tot Jeremia sprak: 'Is niet mijn woord alsoo als een vuur? en als een hamer die een steenrots te morsel slaat?'

Vuur reinigt. Het reinigt niet het wesenloze dat geen bestand heeft, maar wel het harde, kostbare metaal. Laat het ijs nu zoo geroest en vervuild en bedorven zijn, werp het in 't vuur, en laat het doorbranden en smelten, en als het straks uit den vuurgloed komt, glinstert het in blanke zuiverheid. Zoo is het met het ijs, zoo is het met het zilver, zoo is het ook met goud.

Vuur zuivert, vuur vaagt de smet af, vuur brengt den oorspronkelijken glans terug.

Zulk verroest metaal nu is ook de gevallen mensch. Kostbaar metaal krachtens zijn schepping naar Gods beeld. Van glans en gloed bevoorrad door zijn afval. Bedorven tot in 't hart. En wat nu sedemeeesters en wijzen ook aan dien gevallen mensch gewasschen en geborsteld hebben, met loog en zeep en kokende wateren, het heeft al niet gebaat. Er is maar één middel om het kostelijk menschenmetaal te zuiveren, en dat middel is het vuur. Vandaar dat Jesus, die kwam om ons te reinigen, ook dat vuur op onze tenten heeft geworpen, en wil dat het branden zal, branden niet ter vernietiging, maar branden ter redding, branden om wat besmet werd, weer in glans om te zetten.

Dat vuur heet dan het zout, bestemd om 't offer te heiligen.

Elk kind van God weet dit aan zich zelf. Hij is tot het 'Abba, lieve Vader' gekomen. Hij heeft, hij voelt 't getuigenis, dat met zijn eigen geest getuigt, hoe hij Gods kind is. Hij moet dus het offer zijn. Hij moet God gewijded zijn. Nu en eeuwig. Maar het altaar is heilig en hij nog

zoo diep-onheilig in zijn ziel. Daarom vraagt alle offer op het altaar om zout, dat 't belevt wete. En dat zout is voor hem het vuur, dat Christus op hem werpt. Het vuur der vervolging, het vuur van den smaad en de bitterheid, die hem wordt aangedaan. Het vuur van lijden en diepe smart. Een lijden zoo diep ingrijpend, dat hij zelfontwaarthoe zijn God bezig is om hem in en door dat vuur te reinigen. En dan moet hij daar niet tegen, maar kan er voor danken, want hij wil op het altaar, en zoo als hij was, kon hij toch niet op 't altaar. Daar was het altaar te heilig voor. Maar nu door het vuur doorlouterd, is het zout van het offer op hem gesprengd. En waar de wereld waant dat hij weenen zou om zijn wee, hooren Gods engelen hem loven en danken, dat zijn God nog bemoeienis met hem had.

Het vuur is vreeslijk. En toch mijdt en ontwijkt Gods kind het niet, want door dit vuur komt 't goud uit zijn ziel weer naar boven, het goud dat zijn God er in verborgen had.

Het Evangelie is een vuur dat Jesus op de aarde wierp. Het Evangelie is geen woord van lichte liefheid, om te streelen en in zotte mystiek te bedwelmen. Het is een woord van hoogen, heiligen ernst, dat handelt van wat eeuwig duren zal, handelt van de eere en de heiligheid van den Almachtigen God, handelt over de ziel in den zondigen mensch, handelt van zonde en verdoef, en handelt over redding, verzoening en saliging van al wie kind van God mag zijn. Het is in het Evangelie geen spel met wegsnelende toonen, er klinkt in de taal van het Evangelie een metaalklanke, die tot in het diepste van uw wezen doordringt. Het heeft zoo niets van den zachten heelmeeester, die de wonde etteren laat. En daarom toovert het Evangelie niet met wat glimt door wijfing, maar plaatst 't de smeltkroes op aarde, en laat niet af, eer het vuur al wat dof en mat was, weer in glans en gloed heeft gezet.

Dat verstonde de jongeren nog niet. Hun lichte het vredeijk nog toe. Ze droomden nog van troonen in het nieuwe Koninkrijk waarop ze zetelen zouden. Maar Jesus wist dat zijn Evangelie vuur was, hij zag dat 't reeds ontstekt, dat er reeds toon llets begon te branden, dat het vuur reeds ontstoken was. Een bang, een ontzettend gezicht voor Jesus, die wist tot wat wereldbrand dit vuur straks uit zou slaan. En toch, hij wil dit vuur, hij wil dien brand, omdat zoo alleen de zuivering komen zal. En daarom zegt hij 't zijn jongeren zoo kras en zoo snijdend scherp. Ook die jongeren neigden er toe om 't al in liefde en vrede te volenden. En dit kon niet. Daartoe was Jesus niet gekomen. De scheur moest door het leven getrokken. Het moest voor of tegen den Geest der Heeren in alle landen en onder alle volken worden. Dat het Evangelie een vuur was, moest daarom aan de discipelen als met een brandijer in het zielbesef gebrand. En zoo als 't bij hen was, zoo is het nog onder ons. Toon alleen den liefelijken kant van het Evangelie, en zelfs de wereld zal u o, zoo lief vinden, maar laat uitkomen, dat Jesus gekomen is om vuur op de aarde te werpen, en niet alleen de wereld, maar zelfs o, zoo veel liefheidschristenen keeren u den rug toe.

De liefheidschristenen roepen voor alle dingen om vrede met de wereld, bij Jesus gaat 't altoos om vrede met God. Dat zijn de twee polen, waartusschen ons leven op en neer gaat. Wie naar den eersten pool opheft, blusht het vuur van het Evangelie en dooft het ten leste uit. Is daarentegen vrede met God het doel waarop ge mikt, dan doet de gloed van het vuur, dat Jesus op de aarde wierp, u weldadig aan. Alreest hierom, omdat Jesus dit vuur niet alleen tusschen u en de wereld werpt, maar het zelfs allereerst in uw eigen hart tusschen u zondig ik en het kind van God in u laat branden.

Buiten dat vuur dat Jesus op de aarde werpt, blijft zelfs wat Christen heet koud en dor en wesenloos. Eerst door dit vuur ontgloeit het in de instelling van een levenswarmte, die niet van beneden is, maar in u vonkt uit uw God.

DR. A. K.

Amsterdam, 23 Juni 1911.

Bij onze Regeering bestaat de loffelijke gewoonte om, wanneer ze een wetsontwerp wil indienen of een koninklijk besluit wil uitvaardigen, waarbij de belangen van een bepaalde corporatie of groep van personen betrokken is, vooraf het advies van deze corporatie of groep in te winnen. De Regeering geeft dan vooraf officieel van haar voornemen aan het bestuur der corporatie kennis, voegt er het avant-projet van het wetsontwerp of koninklijk besluit bij en gaat niet over tot de indiening van het wetsontwerp of de uitvaardiging van het koninklijk besluit, voordat de adviezen der betrokken corporaties zijn ingekomen. Natuurlijk is de Regeering aan deze adviezen niet gebonden en blijft ze vrij om desnoods tegen deze adviezen in haar maatregel door te zetten, wanneer de aangevoerde argumenten haar niet overtuigd hebben, of wanneer ze den bedoelden maatregel in het algemeen belang noodig oordeelt, maar de Regeering toont toch, dat ze op deze adviezen prijs stelt, ze geeft gelegenheid om officieel de bezwaren aan haar bekend te maken, en de invloed der adviezen kan door zakelijke argumentatie zeer groot zijn. Zoo zal de Regeering geen wetsontwerp op het Hooger Onderwijs indienen, zonder vooraf de adviezen van de Senaten der verschillende Universiteiten gehoord te hebben. Zoo zal ze geen maatregel voorstellen, die ingrijpende gevolgen voor onze handel heeft, zonder vooraf het oordeel te vragen aan de Kamers van Koophandel. En zelfs waar de groep van personen, wier belangen het geldt, te talrijk is of geen bepaalde organisatie bezit, kwam steeds meer de gewoonte in zwang om een Staatscommissie te benoemen, waarin de uitnemendste vertegenwoordigers van zulk een groep zitting hadden, en de Regeering van advies te dienen. Aan dit alles ligt de gedachte ten grondslag, dat de Regeering niet van boven af moet reglementeeren en wetten opleggen, maar rekening heeft te houden met hetgeen in den kring der belanghebbenden nuttig of noodig wordt geoordeeld.

Te meer trekt het daarom de aandacht, dat de Regeering deze goede gewoonte niet volgt waar het de Kerken betreft. Een verwijt tegen deze Regeering is dit niet. Het is altoos moeilijk voor een nieuw op-

tredeende Regeering, om te breken met een usantie, die eenmaal ingevoerd is. Zelfs mag tot lof dezer Regeering getuigd, dat ze meer dan eenmaal toonde prijs te stellen op het advies van kerkelijke personen. Zoo zond ze een officieel vertegenwoordiger naar onze diaconale conferentie, om de besprekingen over de Armenwet bij te wonen. En zoo stelde ze een Staatscommissie in, waarin personen van verschillende kerkelijke gezindheid saamkomen om de Regeering voor te lichten in zake de reorganisatie der Indische Staatskerk. Maar hoe dankbaar we ook voor het streven der Regeering zijn om waar het de belangen der Kerk geldt, niet buiten de Kerken om te handelen, maar voeling te houden met kerkelijke personen, toch raakt dit het vraagstuk zelf niet. Een wetsontwerp, zooals de Regeering indiende voor de Armenverzorging, bevat tal van bepalingen, die de rechtspositie der Diakoniken raken, en daarom voor de Kerken zelf van het hoogste belang zijn. En al mag de Regeering door een vertegenwoordiger te zenden naar een diaconale conferentie, toonen kennis te willen nemen van de bezwaren in dien kring tegen het wetsontwerp aangevoerd, — zulk een conferentie bezit geen officieel kerkelijk karakter, kan daarom ook de bezwaren der Kerken niet uitspreken en is geen wettig kerkelijk orgaan.

Het gemis nu van 't officieel raadplegen van de Kerken als zodanig kan niet ernstig genoeg worden betoond. Hoe scherp men ook de scheiding van Staat en Kerk in theorie wil doortrekken, in de praktijk komen beide telkens met elkaar in aanraking en is er een breed terrein, waarop beide belangen elkaar voortdurend raken. De Regeering wordt daarom bij haar wet-gevend arbeid telkens geroepen om bepalingen te maken, die hetzij rechtstreeks in het leven der Kerk ingrijpen, hetzij zijdelings in verband staan met de zedelijke en religieuze belangen die de Kerk heeft te behartigen.

Zoo staat rechtstreeks met het leven der Kerk in verband hoofdstuk VI van onze Grondwet, dat handelt over den godsdienst en waaraan o. m. het belangrijke vraagstuk vastzit van de financiële verhouding tusschen Staat en Kerk. Indien bij de aanstaande Grondwetsherziening ook dit vraagstuk aan de orde wordt gesteld, zal wel niemand ontkennen, dat hierbij het belang der Kerk van zeer nabij betrokken is. Evenzoo staat het met de wet van 1853, die het toezicht op de kerkgenootschappen regelt. En hetzelfde geldt evenzover de Armenwet, nu de Regeering de kerkelijke diaconie daarin als openbare instelling van weldadigheid opnam en aan allerlei wettelijke bepalingen onderwierp. Vooral bij al deze wetten, die rechtstreeks op de Kerken betrekking hebben, springt het in 't oog hoe onbillijk het is, wanneer de Regeering hier maatregelen neemt, die het leven der Kerk raken, zonder dat vooraf het oordeel der Kerken is gevraagd of met haar wenschen rekening is gehouden.

Maar datzelfde geldt ook voor die maatregelen door de Overheid genomen, die wel niet rechtstreeks de Kerk raken, maar zijdelings met haar leven in verband staan. De regeling door de Overheid van den welkischen rustdag geldt wel in de eerste plaats een sociaal belang, maar het spreekt toch wel vanzelf, dat deze Overheidsregeling ook voor den eeredienst der Kerk van hoog belang is en daarom in het nauwst verband staat. Evenzoo staat het met de wetgeving der Overheid op het stuk van het huwelijk en de echtscheiding, want al raakt dit de burgerrechtelijke verhoudingen, wanneer de Overheid in haar wetgeving de Christelijke grondslagen van het huwelijk loslaat en b.v. de polygamie sanctionneert, dan zou dit voor de Kerk zeer ernstige gevolgen kunnen hebben en tot een uiterst pijnlijk conflict tusschen Kerk en Staat kunnen leiden. En evenzoo, om ook op dit recente voorbeeld te wijzen, al is de vraag, of de Overheid van hare onderdanen den eed vorderen zal om trouw en waarheid te bevestigen, een politieke kwestie, waarbij de Kerk niet rechtstreeks betrokken is, de vaststelling van den vorm, waarin de eed zal worden afgelegd, raakt wel degelijk het belang der Kerk.

Waar nu de Regeering tegenover tal van publieke corporaties de deferentie in acht neemt, dat ze niet met nieuwe wetten optreedt, voordat ze eerst het advies der corporaties gevraagd heeft, daar stuit het te meer, dat ze dit tegenover de Kerken niet doet. Wel hebben de Kerken evenals alle 'wettig bestaande lichamen' volgens Art. 8 der Grondwet het recht, om wanneer een wetsontwerp haar belangen bedreigt, bij de bevoegde macht een verzoekschrift in te dienen, maar dit grondwettig recht is toch heel wat anders, dan dat de Regeering de Kerken vooraf vraagt om haar oordeel. Is een wetsontwerp eenmaal door de Regeering ingediend, dan zal het altoos uiterst moeilijk zijn om door middel van een petitie daarin veranderingen aan te brengen. Bovendien kan de behandeling van zulk een wetsontwerp zoo spoedig na de indiening plaats vinden, dat het voor de Kerken onmogelijk is om tijdig in Generale Synode saam te komen en haar bezwaren officieel bij de Overheid bekend te maken.

Het zou daarom zeker gewenscht zijn, dat de Regeering de goede gewoonte, die ze tegenover de Universiteiten en andere corporaties volgt, ook tegenover de Kerken in acht nam, en bij die wetten, die rechtstreeks of zijdelings de Kerken raakten, vooraf haar advies vroeg. De moeilijkheid schuilt alleen hierin, dat onze Kerken geen vast bestuur bezitten, dat in staat is uit naam onze Kerken dit advies te geven. Wel heeft de Regeering bij een vroegere gelegenheid een avant-projet van de Armenwet om advies gezonden naar de Deputaten, door onze Kerken benoemd om correspondentie met de Hooge Overheid te oefenen, maar deze Deputaten hadden geen macht of last om uit naam der Kerken advies te geven en konden dus officieel dit

ook niet doen. De eenige uitweg zou wesen, dat de Kerken aan deze Deputaten opdragen, wanneer de Regeering met een ingrijpend voorstel kwam, dat voor de Kerken metterdaad van belang was, hiervan kennis te geven aan de Kerk, die de Synode had saam te roepen, opdat zoo spoedig mogelijk een Synode bijeenkwam.

Maar hoe men praktisch deze zaak ook regelen wille, hoofdzakelijk is, dat de Regeering meer dan tot dusver het recht der Kerken erkenne, om in die zaken, die hetzij haar eigen belangen, hetzij de religie in het algemeen aangaan, ook gehoord te worden. Dit is zeker het minste recht, waarop de Kerken aanspraak kunnen maken.

Tegen elke inneming van de Kerk in wat louter politiek is, blijven we gekant. Dan zou de Kerk zich gaan bewegen op een terrein, dat het hare niet is en hare perken te buiten gaan. Maar in de zaken der Kerken zelve of wat met het religieuze leven van ons volk in verband staat, beslisse de Kerkheid niet zonder eerst het advies der Kerken te hebben ingewonnen. Hier vooral zou het de vobis sine vobis, wij beslissen over u en zonder u, geen pas geven.

Dr. J. D. Du Toit, de eerste leerling uit Zuid-Afrika die aan de Vrije Universiteit den doctorstitel verwierf en ook de eerste onzer kweekelingen, die in Zuid-Afrika tot hoogleraar werd benoemd, aanvaarde 15 April j.l. zijn ambt aan de Theologische School te Potchefstroom met een weldoorwachte, van ernstige historische studie getuigende en door bezeldde taal boeiende oratie over *De afdienende eeuwse profetie en haar betekenis voor onze tijd*.

Wanneer we op deze oratie, die Prof. Dr. Du Toit de vriendelijkheid had ons toe te zenden, hier publiek de aandacht vestigen, dan is dit niet alleen als blijk van sympathie voor dezen jongen geleerde, die in Zuid-Afrika met zoveel warmte en bezieling voor de Gereformeerde beginselen strijdt, maar ook omdat hij in deze oratie een vraag aan de orde heeft gesteld, die niet alleen voor de Gereformeerde Kerk in Zuid-Afrika, maar evenzeer voor onze Gereformeerde Kerken in Nederland van hoog belang is te achten.

Wat Prof. Dr. Du Toit tot de behandeling van dit onderwerp dreef, was zijn strijd tegen het Methodisme, dat vooral in Zuid-Afrika zoo machtigen invloed uitoefent en den stoeren Calvinistischen geest der Voorbouders allengs dreigt te verslappen. Reeds in zijn dissertatie trad Dr. Du Toit daarom op, om de gevaren van het Methodisme in het licht te stellen. Maar hoe beslist tegenstander Dr. Du Toit ook van het Methodisme is, hij gevoelt toch, dat critiek op de schaduwzijden van het Methodisme niet voldoende is en dat de Gereformeerde Kerk dan alleen met succes tegen het Methodisme kan optreden, wanneer zij in beteren en meer Schriftuurlijken vorm geeft, wat de bekoring van het Methodisme voor de menigte uitmaakt. Het Methodisme zou toch zulk een machtigen invloed niet gewonnen hebben in de van huis uit Gereformeerde landen, wanneer het geen elementen had bevat, die wellicht in onze Gereformeerde Kerken niet genoegzaam tot hun recht komen. Men heeft wel eens gezegd, dat elke dwaling, die in de Kerk opkomt, haar oorsprong te danken heeft aan een eenzijdige ontwikkeling van de waarheid in de Kerk zelve, en tot op zekere hoogte geldt dit ook van het Methodisme. Wat de groote kracht van het Methodisme uitmaakt, is, dat daar zoveel beter gelegenheid bestaat dan in onze Kerken om de gaven van gebed, van toepasselijke verklaring der Schrift, van het houden van stichtelijke toespraken, die bij gewone gemeentelieden gevonden worden, tot uiting te laten komen. Wij hebben alleen onze officieele en plechtige godsdienstoefeningen, waar de predikant alleen aan het woord komt en de taak der gemeente uitsluitend bestaat in het luisteren. En nu mag het Methodisme zondigen door aan de Kerk, de ambtelijke prediking van het Woord, en de bediening der Sacramenten te weinig waarde te hechten en allen nadruk te leggen op meetings, bidstonden, bijbelsprekingen, waar elke geloovige het woord kan voeren, — het heeft toch door deze 'vrijere saamkomsten' aan de activiteit der gemeentelieden een terrein geschonken, waarop menig kostelijke gave tot ontwikkeling komen kan. De behoefte daaraan heeft ook in den kring der Gereformeerde Kerken zich telkens weer geopenbaard en zocht dan meestal bevrediging door het houden van gezelschappen en conventikels, waar het 'ambt' op den achtergrond trad en ledere geloovige vrij zich uitspreken kon; een uitweg, die zeker niet zonder gevaren is gebleken, omdat zulke gezelschappen of conventikels zonder degelijke leiding zoo licht verlopen in valsche mystiek, in vergeestelijking van het Woord Gods, in geringschutting van de Kerk en de genademiddelen, en in een zich opsluiten in eigen kring, alsof men daar alleen het ware volk Gods vond.

Dr. Du Toit heeft daarom gemeend een beteren en uitnemender weg voor deze activiteit der gemeentelieden te kunnen aanwijzen door te herinneren aan het eigenaardig instituut van de zoogenaamde 'profetie', dat in de 16e eeuw in de Gereformeerde Kerk te Zürich is opgekomen, van Zwitserland uit zich heeft overgeplant naar de Nederlandsche vluchtelingenkerken, door John Knox in de Gereformeerde Kerken in Schotland is ingevoerd, onder de Puriteinen in Engeland een zeer belangrijke rol heeft gespeeld, maar allengs overal in onbruik is geraakt en thans alleen nog bekend is aan degenen, die met de studie der Kerkhistorie zich bezig houden.

Dr. Du Toit, die dit instituut in onze Gereformeerde Kerken wil doen herleven, geeft daarom eerst een keurige historische uiteenzetting, hoe deze profetie is ontstaan, ook niet doen. De eenige uitweg zou wesen, dat de Kerken aan deze Deputaten opdragen, wanneer de Regeering met een ingrijpend voorstel kwam, dat voor de Kerken metterdaad van belang was, hiervan kennis te geven aan de Kerk, die de Synode had saam te roepen, opdat zoo spoedig mogelijk een Synode bijeenkwam.

in welken vorm ze zich heeft geopenbaard, in welke Kerken ze werd gevonden en welke vrucht ze volgens bevoegde beoordeelaars voor het leven der gemeente heeft afgeworpen. Zeer interessant is vooral het door hem geleverde bewijs, dat deze profetie, zij het dan ook onder anderen naam, te Genève bestaan heeft. Er bestond te dien opzichte twijfel, omdat Calvin de gave der profetie, waarvan Paulus in I Cor. XIV spreekt en waarvan Zwingli het herstel van de profetie verbonden had, tot de buitengewone gaven rekende, die alleen aan de eerste Christelijke Kerk geschonken waren, maar nu waren vervallen. Ook het ambt van profetie behoorde volgens Calvinja daarom tot de munera extraordinaria, evenals het ambt van Apostel en Evangelist, die welgedend hadden voor de stichting der Kerk, maar niet bedoeld waren als blijvende instelling voor de Kerk aller eeuwen. Maar al heeft Zwingli, in welbewuste tegenstelling met Calvin, en de gave der profetie in het ambt van profet voor afgedaan verklaard, toch blijkt uit de historische documenten, door Dr. Du Toit teruggevonden, dat wel degelijk te Genève onder leiding van Calvin bijeenkomsten zijn gehouden om het Woord Gods te verklaren, waar niet alleen de predikanten, maar ook gemeentelieden het woord mochten voeren; wat men dan gewoonlijk onder de 'profetie' verstaat.

In het tweede deel van zijn rede gaat Dr. Du Toit dan van historisch op dogmatisch-kerkrechtelijk terrein over en tracht hij de noodzakelijkheid en de betekenis van de profetie aan te toonen in verband met het begrip van de Kerk, zooals het door Calvin ontwikkeld is en de kerkrechtelijke beginselen van Voetius. Op Gereformeerde standpunt, zoo toont Dr. Du Toit aan, kan en mag de gemeente niet beschouwd worden als een onmondige massa, die ter bearbeiding aan de ambtsdragers is overgelaten. Reeds het dogmatische begrip van de Kerk als de vergadering der geloovigen dwingt om aan deze geloovigen zekere rechten en bevoegdheden ook tegenover het ambt toe te kennen, vooral om toezicht te houden op de zuiverheid van de leer. En niet minder, dat volgens Voetius de Potestas ecclesiastica niet alleen bij het ambt berust, maar wel degelijk ook bij de gemeentelieden, die daarom een zelfstandige taak en roeping in de gemeente hebben te vervullen. Maar hoe ideaal ook deze opvatting van de Gereformeerde Kerk was, van het 'ambt der geloovigen kwam in de praktijk albaas niet veel terecht.

Zo moet het zijn! Maar hoe is het metterdaad? Laat ons het onderzoek in eigen huis eerst instellen, en slechts op dat ene punt, waarover mijn rede meer speciaal handelen zou. Is dat alles wel zo in de haak met wat ik reeds in 't begin noemde, de bewegingen van de geloovigen aangaande de leer? De dienaar des Woords spreekt de leerde uit, er wordt gebeden, gezongen, de zegen ontvangen, de gemeente gaat huiswaarts en het is doodsstil: van de preek wordt bijna niets goeds of niets kwaads meer gehoord! De preek is een schot in de wijde vlakte, zonder werkloos of aanslag! En de gereformeerde gemeente blijkt ook onmondig te zijn, een ecclesia audiens, een kerk die slechts te luisteren en te zwijgen heeft.

De gevolgen daarvan zijn dan ook niet uitgebleven. Vooreerst, doordat de gemeente de handhaving van de leer steeds meer aan de ambtsdragers overliet en daardoor zelf aan den schat der belijdenis ontweide.

Dit nu gaat niet, en wrekt zich op de lange duur geducht. Wat toch was de droeve historie van de gereformeerde kerken in Zuid-Afrika (en ook elders!) anders dan deze, dat de gemeentelieden stilzwijgend de waakzaamheid over de leer gheed aan de ouderlingen overdroegen, dat de ouderlingen, wijl de band met de gemeente was doorgesneden, ook niet meer waken en de zaak van de leer aan de predikanten overlieten, terwijl deze ten slotte weer de spreekbuisen werden van enige invloedrijke kerkmannen en hoogleraren, die het monopolie van de belijdenis in hun bezit hadden gekregen. Ja, de geschiedenis heeft te overtuigen gegeven, dat de belijdenis moet zijn en blijven eigendom der gemeente en eigendom van ieder lid persoonlijk, want het waren juist de priesters, pastoren en predikanten die telkens bleken de kerkbederfers te zijn, terwijl het eenvoudige volk van God, in Zijn trouwe voor de afval bewaard, telkens de bewaarder was van het heilige kleinod der zuivere leer.

Vandaar, bij afgewijzigheid van deze machtige faktor, n.l. het trouwe volk van God, het verschijnsel dat kerken zo gemakkelijk onzuiver of vervalst werden, en dat allerlei misbruik in eeredienst en kerkregering, en daarna allerlei afwijking in woord en leer eerst werd geoorloofd en ten slotte gewettigd. Het is waar wat Micron, de Londense predikant, zegt: 'De Roomse Kerk zou nooit zo ver zijn afgewald, had ze de profetie gehad'. Het is waar wat Dr. Kuypers zegt: 'Had de gemeente deze plichten naar eis vervuld, dan zou alsof het ongelooft nooit op de kansel zijn doorgedrongen, en het is alsof het slapen voor het 'Ambt der Geloovigen' waardoor ten deze het Ambt van de Dienst des Woords bedorven is'. Het is ook waar als ik zeg, dat het Wesleyanisme nooit in die mate onze Z. Afrikaanse kerken zou hebben overmachtigd, ware het niet dat de gemeente zich de schat van de belijdenis afhandig liet maken en voorts op menschenarm haar vertrouwen ging stellen. Wat dan ook door de reformatoren actie van 1859 in de afscheiding behouden bleef, is niet te danken aan leraten en opzieners, maar uitsluitend aan de eenvoudige geloovigen, die inzake de belijdenis der waarheid taal en onversetlijk zich hadden getoond.

Maar evenzeer, doordat de gemeente op bijzaden zoeken ging, wat in het kerkelijk instituut haar ontzegd werd:

Maar ook in ander opzicht heeft zich dit kwaad geworpen. Straffeloos laat de gemeente zich niet duurzaam het zwijgen opleggen. Men wil 'oefenen', men wil een stichtelijk woord meespreken, men wil ook iets te zeggen hebben. Vandaar dat de gezelschappen, biduren, konferenties, conventies, reünies, meetings en wat dies meer zij, als paddenstoelen uit de grond oprezen. Naast of buiten de kerk opkomend,

dikwels haar eenheid haar levensnipp in an werden deze vereen de schuilplaats van menschen der heilige De kerk als officieel staan, maar doordat der geloovigen overne haar werd geoeftend, te zijn, soms van bouwvallig.

Om dit dubbele Dr. Du Toit de pro

Ter oorzaak nu va planten, die men k tot noot haar vree zowel als ter voorkoo kwaad, dat zo woe ambt der geloovigen slapen, — ter oorzaak pleit voor de we in de kerk van gerefo kerkelijke ongelegen senuwachtig om ons vaders hun kinderen vreemde goederen ha slechts de verroeste s tot de kamer van t om te draaien, tenei oud-silver te verrijke lieffhebbende hand, n in de glans van de stel ik de oude profet

Toch is Dr. Du voor de gevaren, di en om deze zooveel stelt hij de volgen voor:

Natuurlijk moet in profetie wel tweed heilige de gemeente is, doordat betweten midden opatonden, t tot geen ding nu toevoeren; en 2. d nooit bloeien zal in et waar er geen vragen naar de godsaligheid moet worden doorges te tijd en gelegenheid profetie aangaat: op haast ieder Zondag de maand, om de maanden. Dit worde De stoffe van beha in vervolgreeken vo belijdenis en de da schiedenis van de ge

De leiding van de de bedienaar des W de kerkeraad. Hij zij ganger. Het openlik gemeentelieden, zelfs de Frans-Londense, wel mogelijk; hoewel dat God in tijden d daartoe roept. Het 't geheugen, hoe in d sommige van onze ou geropen werden om suivere leer te bewa katieboeken in het W mannen worde dan zwijgen opgelegd.

Voor het verder v dat de gemeente in t meest mogelijke vrijb wanneer de besprekij door de leraar in d werd, enige vrome en stellen van de vragen openen en sluiten van van de aanwezige bro is hierbij tevens aan t

Met dit korte ove Dr. Du Toit moete In hoeverre de doo metterdaad aanbevel een volgend maal te

Voer Kootv

Ingekomen bij ond lijken dank ontvang te Ommev 1; van Amsterdam uit het b

Vriendelijk verzoek willen gedenken.

Da.

Kootwijk.

Tet

s. Dr. J. RIDDER bij de Gereformeerde KENDE MET EVANGELI pen. J. H. Kok — 1

De titel van dit bo den inhoud ervan niet Dr. RIDDEROS hee zegt daarom in zijn d geschrift moet w als motto daaronder hij werd ontleend."

"n Titel, die moet Hij komt mij al e 'n naamhorde op e op een brief, die aan overlieten. En niet alle het boek zelf ook bes pakt niet en trekt nie titel loopt groot ge niet gelezen te worde

Indien dit het lot van Dr. RIDDEROS, vinden, en dat niet zijn uitgever, den hee PREDIKENDE MET E toch is een boek, gekocht en dat met zichzelf ongenelen ka Ik zal beginnen den schrijver aangew titel te verklaren.

Niet op den omst dat achter den voorh wij dan dien bewa ontleend is.

Dat is Matth. 4: Gaillies, leerende in Rende het Evangelie d Hieruit begripen inhoud van 's heer

daar, elke
laars wor-
door, zij
meve
lichte
fctie,
et en
ofctie
aven
rister-
nu
rofect
it de
ambt
diend
maar
elling
heeft
met
ambt
toch
door
gelijk
jeen-
Gods
anten,
chten,
ler de

gaat
dog-
tracht
ekenis
rband
ls het
krecht-
Gere-
u Toit
t be-
nassa,
ragers
begrip
vigen
zekere
nover
zeicht
e leer,
us de
ij het
bij de
andige
ben te
opvat-
an het
ractijk

metter-
n huis
punt,
en sou-
wat ik
en van
dienaar
t wordt
en, ood-
stilt
niets
schot
anlag
ok om-
n kerk
st.

ik niet
meente
er aan
or zelf
de.

le lange
historie
-Afrika
de ge-
amheid
n over-
nd met
et meer
predi-
te weer
bedrijke
oopolie
gekre-
telgins
blijven
n ieder
riesters,
ken de
vondige
de afval
an het

nachte
et ver-
msulver
in erel
aforloof
Micron,
se Kerk
d ze de
Kuyper
n naar
angelof
roegen,
abt der
ibt van
Het is
anisme
kerken
niet dat
dijdenis
senarm
n ook
) in de
danken
dik aan
lijdenis
badden

nte op
rkelijk

dikwels haar eenheid brekend, in ieder geval haar levensop in andere, zijkanalen afvoerende, werden deze verenigingen en samenkomsten de schuilplaats van allen, die nog in de gemeenschap der heiligen wensten naam te leven. De kerk als officieel instituut bleef nog wel staan, maar doordat, wat nog van het ambt der gelovigen overschoot, niet in maar buiten haar werd gevoeld, bleek zij het dorre hout te zijn, soms van de wormen doorkropen en bouwvallig.

Om dit dubbele kwaad af te snijden, wil Dr. Du Toit de profetie weder invoeren: Ter oorzake nu van deze exotische (uitheemse) planten, die men klimatiseren wil, maar die toch nooit haar vreemde oorsprong verliezen, zowel als ter voorkoming van het kerkbedervend kwaad, dat zo woest om zich grijpt als het ambt der gelovigen in zondige rust is ingeslapen, — ter oorzake van deze beide voor ik het pleit voor de wederinvoering van de profetie in de kerk van gereformeerde belijdenis. In onze kerkelijke ongeluimigheid is het niet noodig zenuwachtig om ons heen te grijpen, alsof onze vaders hun kinderen straatarm, bedelaars van vreemde goederen hadden nagelaten; wij hebben slechts de verroeste sloten die toegang verlenen tot de kamer van hunne schatten, weer eens om te draaien, teneinde ons met oud goud en oud-zilver te verrijken, dat, na koestering van liefhebbende hand, nog even heerlijk stralen kan in de glans van de zonde-oude dag. Daarom stel ik de oude profetie weer in het licht!

Toch is Dr. Du Toit daarom niet blind voor de gevaren, die de profetie aankleven, en om deze zooveel mogelijk te verhinderen, stelt hij de volgende wijze van uitvoering voor: Natuurlijk moet men bij de uitoefening der profetie wel tweeërlei bedenken: 1. dat dit heilige de gemeente tot grote zonde geworden is, doordat betweters en twistgierigen in haar midden opstonden, die woordenstrijd voerden, tot geen ding nut dan tot verkerking van de toehoorders; en 2. dat anderszide de profetie nooit bloeien zal in een geestelijk-dode gemeente, waar er geen vragen meer is naar de leer die naar de godsaligheid is. Tussen die twee rotsen moet worden doorgeleid. Wat nu de geschikte tijd in gelegenheid voor het houden van de profetie aangaat: op sommige plaatsen kan men haast ieder Zondag vergaderen, op andere om de maand, om de zes weken of om de drie maanden. Dit worde plaatselijk geregeld.

De stoffe van behandeling zij het Woord Gods in vervolgreeksen voorgesteld, de gereformeerde belijdenis en de daarmee samenhangende geschiedenis van de gereformeerde kerken. De leiding van de samenkomst berijdt aan de bedienaar des Woords, onder toezicht van de kerkeraad. Hij zij dan ook in de regel voorganger. Het openlijk laten optreden van gewone gemeentelieden, zelfs van andere kerkdienaren, de Frans-Londense vorm, acht ik bij ons niet wel mogelijk; hoewel moet worden toegestaan, dat God in tijden van nood zulke mannen daartoe roept. Het is ons nog allen vers in 't geheugen, hoe in de dagen van ballingschap sommige van onze ouderlingen en gemeentelieden geroepen werden om de verstrooiden bij de snijvere leer te bewaren, en ook zonder predikatieboeken in het Woord te dienen. Aan zulke mannen worde dan ook niet strengelijk het zwijgen opgelegd.

Voor het verder verloop zij nog opgemerkt, dat de gemeente in het stellen van vragen de meest mogelijke vrijheid hebbe, en dat alleen wanneer de bespreking zal lopen over hetgeen door de leraar in de predikatie voorgesteld werd, enige vrome en ernstige mannen tot het stellen van de vragen aangewezen worden. Met openen en sluiten van de samenkomst door een van de aanwezige broeders, met psalm en gebed, is hierbij tevens aan te prijzen.

Met dit korte overzicht van de rede van Dr. Du Toit moeten we ditmaal volstaan. In hoeverre de door hem gedane voorslag metterdaad aanbeveling verdient, hopen we een volgend maal te bespreken.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks Scholen.

Iagekomen bij ondergeteekende en in hartelijken dank ontvangen van den heer J. P. J. te Ommen / 1; van Da. H. W. v. Looen te Amsterdam uit het busje van Meijneff. H. / 2.50. Vriendelijk verzoeken wij onze scholen te willen gedenken.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, voorzitter.

Teestafel.

1. Dr. J. RIDDERBOS, Dienaar des Woords bij de Gereformeerde kerk te Middel. PREDIKENDE MET EVANGELIE DES KONINKRIJKS, Kampen. J. H. Kok — 1911.
De titel van dit boek is niet gelukkig, wij hebben den inhoud ervan niet scherp genoeg omschreven. Dr. RIDDERBOS heeft dit ook zelf gevoeld en zegt daarom in zijn Voorrede: „De titel van dit geschrift moet worden verklaard uit den als motto daaronder geplaatsten tekst, waaraan hij werd ontleend.“
„n Titel, die moet verklaard!
Hij komt mij al even ondoelmatig voor als 'n naamwoordje op een huisdeur of een adres op een brief, die aan duidelijkheid te wenschen overlaten. En niet alleen ondoelmatig, maar voor het boek zelf ook bedenkelijk. Zoo'n titel toch pakt niet en trekt niet, en een boek met zoo'n titel loopt groot gevaar om niet gekocht en niet gelezen te worden.
Indien dit het lot moest zijn van het boek van Dr. RIDDERBOS, zou ik het heel jammer vinden, en dat niet alleen voor hem en voor zijn uitgever, den heer Kok.
PREDIKENDE MET EVANGELIE DES KONINKRIJKS toch is een boek, dat verdient te worden gekocht en dat men niet dan tot schade van zichzelf ongeluim kan laten.
Ik zal beginnen met, in den weg, door den schrijver aangewezen den ietwat duistersten titel te verklaren.
Niet om den omslag, maar op het titelblad dat achter den voorhandschen titel staat, vinden wij dan dien bewusten tekst waaraan de titel ontleend is.
Dat is Matth. 4 : 23 En Jezus omging geheel Galilea, lezende in hunne Synagogen en predikende het Evangelie des Koninkrijks.
Hieruit begrijpen wij nu zooveel als dat de inhoud van 's heeren RIDDERBOS' boek gaat

over Jezus' prediking van het Evangelie des Koninkrijks.
In zijn reeds genoemde Voorrede vertelt de auteur dan verder, dat hij in de volgende bladzijden de prediking van onzen Heere Jezus Christus aangaande de komst van het Koninkrijk Gods, zal beschrijven naar het beeld, dat de eerste drie Evangelisten ons hiervan hebben bewaard (p. IX).
Hiernaast zijn wij er.
Aan duidelijkheid laat dit, dunkt mij, niets meer te wenschen over.
Op het einde zijner Voorrede zegt de geachte schrijver: „Deze eenigzins breedere uiteenzetting aangaande den aard van dit geschrift meenden wij den lezer schuldig te zijn, opdat misverstand worde voorkomen“. Ik geloof het graag, maar moet toch zeggen, dat met een anderen titel gevaar voor misverstand zeker op minder onachtzame wijze ware te voorkomen geweest.

Dan hoe dit nu ook zij, het boek zelf acht ik een geschrift, met welks samenstelling de Meppeler leeraar bijzonder gelukkig is geweest. De idee van het koninkrijk Gods, zoals wij die vinden in de prediking van Jezus, ons bewaard in de synoptische evangeliën, wordt nog maar al te vaak niet verstaan.
Eensrijds vindt men een verzenelving van „koninkrijk“ en „kerk“, anderszide een voorstelling volgens welke, zoals onze doctor terecht schrijft, „dit koninkrijk niet anders zou zijn dan een zedelijk ideaal dat de mensch — goedgeleed door eigen krachten — moet verwesenlijken“. (p. 55).
RIDDERBOS biedt nu metterdaad in dit zijn geschrift een beter verstand deze idee.
Hij toont zich, wat mij trouwens reeds van elders bekend was, ook hier een nauwkeurig en bezonnen exeget, en over vele uitspraken des Heeren werpt zijn studie een vaak verrassend licht.
In zijn Voorrede zegt hij: „Wij hebben ons bejverd zoo te schrijven, dat ieder eenigzins ontwikkeld Bijbellezer ons zou kunnen volgen. Hiernaast was vanzelf de noodzakelijkheid gegeven, om het wetenschappelijk apparaat weg te laten“. (p. X W).
Dit laatste zij zoo, maar had naar ik meen, hem nog niet behoeven te verhinderen, de door hem behandelde materie wat meer in verband te brengen met de religieuze, bepaaldelijk eschatologische voorstellingen, die ten tijde van Jezus onder de Joden gangbaar waren. Ik denk hier bepaaldelijk aan wetenschappelijk apparaat zoals wij o.m. vinden in de 5 *Die meesmanische Hoffnung* uit SCHURK'S GESCHICHTE DES JUDISCHEN VOLKES IM ZEITALTER JESU CHRISTI. Maar dit daargelaten, heeft Dr. RIDDERBOS met dit zijn boek een veelzins voortreffelijke arbeid geleverd.

In een viertal hoofdstukken handelt hij achter-eenvolgens van:
1. HET KONINKRIJK NABU GEKOMEN.
2. TWEEERLEI KOMST.
3. DE BETEKENIS DER EERSTE KOMST.
4. DOOR RECHT VERLOST.
In een BESLUIT wordt gehandeld over: 1. Het koninkrijk Gods en 2. De komst des koninkrijks. Hoewel rijk aan „stichtelijke“ opmerkingen, is dit geschrift toch niet een stichtelijk, maar een studieboek. En hoewel allereerst bestemd voor „ieder eenigzins ontwikkeld Bijbellezer“, wil het mij voorkomen, dat zeker vele theologianten en wellicht ook enkele theologen hun kennis omtrent Jezus' prediking van het Evangelie des Koninkrijks er door kunnen verhelderen en verrijken.
2. K. WIELEMAKER, BEKNOPT LERENBOEK DER BIJBELSCHE OUDHEIDKUNDE. Oosterbaan & Le Cointre, Goes.
Dit boekje is niet bestemd voor theologianten en theologen, maar voor „kweekelingen van 't 3e en 4e leerjaar en voor onderwijzers“. Het is een nieuwe en, ik mag er bijvoegen, verbeterde en vermeerdeerde uitgave van BEUKEN'S BIJBELSCHE ARCHEOLOGIE, waarvan de Firma OOSTERBAAN EN LE COINTRE te GORR, door aankoop, eigenaars is geworden.
Hoewel er niet voor bestemd, werd het boekje van wijlen Dr. BEUKEN, naar het Voorbericht meldt, algemeen gebruikt voor het z.g. „Naxamen“. Opdat het meer op de hoogte van den tijd en meer berekend zou zijn voor de eischen van dat examen, droeg de genoemde Firma aan den heer K. WIELEMAKER, hoofd der christelijke school te BIGGEEKERKE, een nieuwe bewerking op.

Voorzover ik kan nagaan, heeft deze zich op verdienstelijke wijze van zijn taak gekweten. De Goeseche Firma zorgde voor een goeden druk en een handig formaat.
3. D. DE WIE. KUNDE EN HERDER. VAN KERKELEK KOOTWIJKS VERLEDEN EN HEDEN. Utrecht — G. J. A. Ruys — 1911.
Kootwijk.
Aan dien naam zijn voor ons Gereformeerden herinneringen verbonden. De kerk van Kootwijk toch was een der eerste, die in de dagen der DOLEANTIE het „synodale juk afwierp“ en sedert onder haar herder en leeraar Ds. J. H. HOUTZAGERS, den eersten student onzer Vrije Universiteit, die tot de Bediening des Woords in een Gereformeerde kerk kwam, een tijdperk van groei en bloei te gemoet ging.
Dit boek beschrijft de geschiedenis van Kootwijk's kerkelijk leven en bevat ook de officiële bescheiden van den kerkelijken strijd uit het bekende jaar 1886.
Ruim 9 illustraties zullen aan het werk, dat in 8 afleveringen compleet zal zijn, worden toegevoegd.
Wij ontvingen de 1ste Aflevering.
Nu in de laatste jaren velerlei monografieën over wat betrekking heeft op de SCHIEDING zijn verschenen, mag ook de verschijning deser monografie over wat met de DOLEANTIE in zoo nauw verband staat, met blijdschap worden begroet.
Dergelijke geschriften hebben niet alleen historisch belang, maar, door het verleden weer tot het bewustzijn te brengen, kunnen zij ook het kerkelijk leven van het heden bezielen; er geestdrift voor wekken.
De uitgave geschiedt ten voordeele van Kootwijks Scholen.

G.

Officiële Berichten.

Deputaten voor de klas E. B. P. in de prov. Groningen, geven bij dezen kennis aan belangstellenden, dat zij in staat zijn ondersteuning te bieden aan on- of minvermogen jongelingen, die begeerten opgeleid te worden tot den Dienst des Woords.
Sollicitanten worden verzocht zich schriftelijk aan te melden bij den secretaris, Da. A. van Wijk, te Theologe, vóór 30 Juli aanstaande.
Namens deputaten voornood:
G. GERROS, voorzitter.
A. VAN WIJK, secretaris.

De heer E. Beukema, Theol. doct. aan de Vrije Universiteit, verzoekt ons aan de kerken te willen mededeelen, dat hij thans een eventueel beroep gaarne in overweging zal nemen. Het adres is: Hoogeveen.

Generale kas art. 13 K. O.

Vergadering van deputaten D.V. 11 Juli 1911. Hulpaanvragen van particuliere Synoden, liefst met alle mogelijke inlichtingen, worden zoo spoedig mogelijk verwacht aan het adres van ondergeteekende.
W. B. RENKEMA, scriba.
Renkum, 20 Juni 1911.

Kort verslag van de vergadering der classes Assen 9 Mei 1911.

De vergadering wordt op gebruikelijke wijze geopend door Da. Scholten, praeses der vorige vergadering. Nadat de credentia's zijn nagezien, waaruit blijkt dat alle kerken der classes wettig vertegenwoordigd zijn, nemen in het moderamen zitting Da. Smitt als praeses, in de plaats van Da. Dijkstra, die door ongesteldheid afwezig is, Da. Hangelbroek als scriba en Da. Scholten als assessor, terwijl voor het persverslag wordt aangewezen br. Koster.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.
Da. Hangelbroek rapporteert omtrent de organisatie voor den zendingsarbeid op Soemba. Hij deelt mee, dat hij de classes heeft vertegenwoordigd op de vergadering van zendingsdeputaten op 19 April j.l. En voorts, dat de organisatie in de kerken tamelijk goed is. In alle kerken der classes wordt de Pinkstercollecte gehouden, en wordt gewerkt met busjes en vaste contributies, terwijl ook in alle kerken het Zendingblad wordt gelezen. Zendingkalenders werden echter in alle kerken niet geplaatst, evenmin als „de Macedonier“.

De bijdragen voor de zending beliepen in 1910 per hoofd en per jaar: te Appelscha 6; te Assen 16; te Borger 21; te Een 10; te Gasselternijveen 24½; te Haulerwijk 23; te Noeg 14; te Roden 11; te Smilde A 11; te Smilde B 5; te Vries 19½ en te Zuidlaren ruim 39½ cent. Voor de kerken der classes Assen bedraagt dit doorheen genomen 16, en voor die der provincie Groningen, Drente en Overijssel 17½ cent per hoofd en per jaar. Dit moet met het oog op de uitsluiting van den vierden miss, dienaar minstens 18 cent worden.

Omtrent den arbeid op Soemba rapporteert Da. Smitt, dat Da. Krijger zoo spoedig mogelijk zal worden uitgezonden; waarschijnlijk zal deze in 't begin van 1912 naar Soemba vertrekken. Voorloopig is een hoofd benoemd voor de opleidingschool te Soemba en ook wordt een onderzoek ingesteld, of een medische hulpdienst op Soemba tot stand kan komen. De miss. dienaren op Soemba werken met lust en ijver voort.

Da. Groot Nibbelink doet eenige mededeelingen aangaande den evangelisatiearbeid in Drente. Alles gaat geregeld gelijk te voren. Het lokaal te Runen zal niet, gelijk aanvankelijk besloten was, gerestaureerd worden, maar zoo mogelijk, zal een nieuw steenen gebouwje aldaar geplaatst worden. Er is echter een tekort in de kas. In verband met dit rapport wordt in behandeling genomen, een voorstel van Zuidlaren, „De classes neme maatregelen tot het verkrijgen van vaste jaarlijksche contributies voor dien evangelisatiearbeid“. Breed wordt dit voorstel besproken, en gevolg der besprekingen is dat br. Koster wordt aangewezen om in de kerken der classes spreekbeurten te vervullen in 't belang deser zaak en dat dit op een volgende vergadering nader zal worden geregeld.

De kerk van Vries vraagt financieel steun voor den evangelisatiearbeid te Tinsarlo, welke door de classes wordt toegesegd.
Twee kerken vragen het advies der classes, den een trap der censure te mogen toepassen, en een kerk vraagt vrijheid tot afsnijding van een doopdip. De classes adviseert, de toelichting gehoord, met deze tuchtmategelen voort te gaan.
Inake een grensregeling tusschen de kerken van Assen, Smilde en Hijken zal een commissie benoemd worden uit de betrokken kerken, om deze zaak tot een goede oplossing te brengen.
Bijstaan door de deputaten der provincie wordt aan Da. Zahn van Vries en aan Da. Smitt van Assen eervol emeritaat verleend; aan den eerste tegen 1 Juli wegens gezondheidsoeden, aan den laatste tegen 15 Mei a.s. wijl Ds. S. een beoepening aannam als geestelijk verzorger in de stichting „Dennenoord“ te Zuidlaren.
Een voorstel van de kerk van Borger om wijziging te brengen in een paar extra vacaturebeurten te Een wordt verworpen; doch een ander voorstel van diezelfde kerk om de vacaturebeurten te Appelscha en te Smilde B zoo te wijzigen, dat op één Zondag beide kerken gediend worden door denzelfden predikant, wordt, met het oog op de vele vacatures in deze classes, aangenomen.
Door deputaten ad hoc wordt een programma aan de goedkeuring der classes onderworpen voor den te houden classikalen Zendingdag. Deze wordt D.V. vastgesteld op 17 Aug. a.s., te houden in het Laarwoud te Zuidlaren. Het openingswoord zal gesproken worden door Da. Smitt; terwijl uit de classes voorts zullen spreken: Da. Scholten en Da. Groot Nibbelink en buiten de classes zullen worden uitgenoodigd D.D. Miedema van Groningen en Oegema van Hoogeveen.
Ter tafel wordt gebracht een voorstel van Borger en een van Smilde A, in zake eenheid van opleiding. In beide voorstellen wordt de wenschelijkheid uitgesproken het voorstel Zaan-dam en het voorstel Sikkler ter zijde te leggen; en na langdurige en breede discussie wordt aangenomen het volgende voorstel:
„De classes Assen stelt aan de Part. Synode voor, bij de Generale Synode te Zwolle er op aan te dringen de zaak der opleiding voor eerst te laten rusten“.
Als consulent van Assen wordt benoemd Da. Dijkstra van Smilde, primus en Da. Hangelbroek van Borger, secundus. Als consulent voor Vries wordt aangewezen Da. Scholten, die ook consulent van Norg zal zijn. Voor Zuidlaren wordt als consulent aangewezen Da. K. v. d. Veen van Gasselternijveen, en voor Smilde B, Da. Groot Nibbelink te Haulerwijk.
Tot kerkvisitatoren worden benoemd D.D. Hangelbroek en Scholten, primus, en D.D. Groot Nibbelink en v. d. Veen, secundus.
Nar de Particuliere Synode worden afgevaardigd: D.D. Scholten, Hangelbroek en Groot Nibbelink, primus, en D.D. Dijkstra en v. d. Veen, secundus; benevens de ouderlingen P. Koster te Appelscha, J. Beekman te Zuidlaren en H. Elveld te Smilde, primus; met hunne secundus: J. Hoeckstra te Vries, K. v. d. Veen te Gasselternijveen en N. v. d. Blom te Smilde.
Als deputaat voor den Evangelisatiearbeid in Drente, zal bij de Particuliere Synode worden

aanbevolen Da. Groot Nibbelink te Haulerwijk.
De rondvraag naar art. 43 K. O. levert niets bijzonders op.
De scriba spreekt namens de classis een woord van dank tot den praeses, Da. Smitt, niet alleen voor de goede en aangename leiding deser vergadering, maar bovenal voor alles wat hij voor deze classis gedaan heeft, en spreekt den wensch uit, dat de Heere hem in zijn nieuwen werkkring moge zegenen.
Da. Smitt dankt de classes voor deze waarde-rekende woorden en richt een hartelijk afscheidswoord tot de classes. Het vervult hem met weemoed, dat hij en Da. Groot Nibbelink de enige predikanten op dese vergadering zijn, welke hij bij zijn komst in deze classes hier vond. Hij spreekt den wensch uit, dat Da. Dijkstra spoedig van zijne krankheid genezen moge, en wensch allen des Heeren rijken zegen toe.
Nadat de korte notulen gelezen zijn, sluit de praeses de vergadering.
„Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen“ wordt gezongen en de scriba gaat voor in dankzegging.

Op last der classes: Appelscha, Mei 1911. P. KOSTER.

Buitenland.

Engelsch-Indië. De Lucknow conferentie over het Mahomedanisme. In 1906 werd te Cairo een Generale Conferentie over de zending onder de Mahomedanen gehouden; een tweede samenkomst van deselven aard had in het begin van dit jaar te Lucknow in Britsch-Indië plaats. Ons werd van bevriende hand het openingswoord van Dr. Zwemer toegesonden, met acroec daaruit het een en ander in ons blad mede te deelen; waaraan wij gaarne voldoen.

Dr. Zwemer deed in de eerste plaats uitkomen, dat als men spreekt van de Islam, men daarbij denken moet aan de eenheid van religieuze opvatting, een eenheid van politieke theorie en van idealen van beschaving, zooel als van godsdienst.

Het aantal Mahomedanen in de wereld kan veilig op minstens 200 miljoen gesteld worden. Opmerkelijk is het, dat er in Engelsch-Indië ongeveer 64.5 miljoen Mahomedanen wonen; het is ook een feit, dat het aantal Mahomedanen, onder Engelsche heerschappij levende, dat der christenen met 5 miljoen overtreft. De Mahomedaanse bevolking neemt snel toe. In de laatste tien jaar vermeerderde de bevolking van Indië met 1.9 procent, terwijl de Mahomedanen een aanwas toonden van 9.1 procent. Na Indië heeft Java de grootste Mahomedaanse bevolking; het telt meer dan 24 miljoen Muselmannen. In het Russische rijk vindt men 20 miljoen volgers van den valschen profet; in het Turksche rijk zijn er ruim 14 miljoen. Egypte, Perzië, Marokko, Algiers, Arabië, Afghanistan, hebben bevolkingen van 4 tot 9 miljoen volgers van Mahomed. Er is haast geen land in Azië of Afrika waar geen Muselmannen gevonden worden. Tibet, het groote gesloten land, heeft 3000 Muselmannen en in Zuid-Afrika vindt men hen van de Kaap tot den Congo toe.

In den laatsten tijd is het opgevallen, dat de Islam zich snel in Abyssinië heeft uitgebreid, vooral in het Noorden. Geheele stammen, die vroeger Christelijk genoemd werden, zijn Mahomedaanse geworden. Gelukkig, dat er kan worden bijgevoegd: „De Zwedische missie heeft met goed gevolg den voortgang van den Islam gestuit, en heeft in vele gevallen Muselmannen teruggebracht tot het Christendom, waartoe zij vroeger behoorden, sedert het in Noord-Afrika niet tot een zeer goet misdaad gerekend wordt, als men met het Mahomedanisme breekt, gelijk dit het geval is in Arabië, Syrië of Perzië“.

De uitbreiding van het Mahomedanisme is echter niet beperkt tot het gebied van Koning Menelik. Ook in Midden-Afrika neemt het zeer toe. Als wij niet met al onze krachten den voortgang van den Islam over de geheele lijn weten te stuiten, zullen wij niet alleen groote delen van het heidensche Afrika voor het Christendom sien verloren gaan, maar zelfs zullen volken, die het Christendom al aannamen, daarvoor gewonnen worden. Mahomedaanse kooplieden komen in de onbekendste delen van Afrika, en het is bekend, dat elke Mahomedaanse handelaar meer of minder een jeveraar is voor zijn religie.

In onze Oost-Indische bezittingen wordt de voortgang van den Islam bestreden, en in enkele gevallen gekerd, door den Zendingarbeid van Hollandse en Duitse genootschappen. Maar dit neemt niet weg, dat het karakter van den Islam in Oost-Indië verandert. Vroeger bedekte enkel een uitwendig vernis van zekere plichtplegingen het animistisch geloof. Het is nu anders geworden. Men is door verbeterde communicatiemiddelen meer naar Mecca gaan reizen, door de derwischen is het pan-Islamisme gepropageerd, en de Muselmansche pers, uitgaande van Cairo en Constantinopel, versterkt het Mahomedanisme der Maleiers. Als een geslacht vóór ons het Zendingswerk met kracht gedreven had, zou de Islam niet zulk een vasten voet gekregen hebben. Op Java werd een Mahomedaanse Universiteit gesticht, terwijl de Koran in het Javaneesch werd overgezet. Het aantal onderwijzers van den Koran gaat aan. Wanneer de kerk niet spoedig meer gaat doen voor onderwijs en beschaving, bestaat het gevaar dat de bevolking al meer het Mahomedanisme zal aannemen.

De Mahomedanen in Zuid-Amerika en West-Indië vormen niet een factor, waarmede te rekenen is. In Engelsch Guyana zijn 24000 Muselmannen en in Ned. West-Indië 5800, in Centraal Amerika 20600. Met de 8000 Muselmannen in de Ver. Staten zijn er dus 56600 Muselmannen in de Nieuwe Wereld. Een klein getal, maar dat zich geducht weert, vooral in Engelsch Guyana. Wanneer de Zendingarbeid van een eeuw lang niet zal vernietigd worden door de Mahomedaanse propaganda, behoort de Chr. Kerk krachtiger werk te doen, om den invloed van den Islam te bestrijden. De Mahomedaanse propagandist is in den regel een handig debater. Hij bestudeert de H. Schrift, om aan te toonen, dat zij beneden den Koran staat. Hij is meer met den Bijbel bekend, dan menigen van de ongeletterde Christenen, en door verkeerde uitlegging zoekt hij het geloof in de Schrift bij niet-ontwikkelde Christenen te doen wankelen.

Uit alles blijkt, dat de Islam groeit in breedte en diepte. Op de Eénburgsche Zendingconferentie werd er op gewezen, dat een groot deel van de aarde dat niet door de Christelijke Zending bearbeid wordt, juist ligt in de Mahomedaanse wereld. (Slot volgt.) WINCKEL.

Voort Kinderen.
IN EN DOOR HET LEVEN.
XVI.
EEN VOORDEEL.

Christina die in Duitsland nooit veel van de kermis had gezien — vader en moeder bleven er wijlselijk ver van — was opgetogen bij al het moois en wonderlijks dat vertoond werd, al griezeld zij als een meisje op een hoog koord moest dansen en eenige jongens een levenden toren vertoonden. Ook waren er algerichte apen en honden, die kunsten deden. De avond was om eer het meisje 't wist, te meer daar ook de plaatkoeken en allerlei lekkernijen niet werden vergeten. Laat, eerst te elf uur ging men te bed, en Christina sliep zeer onrustig.

Den volgenden dag bij 't middagmaal sprak mijnheer nog eens over den vorigen avond. Christina was nog opgetogen over al het haar vreemde dat zij had aanschouwd.
„Maar het vreemdste is je toch ontgaan“, zei mijnheer.

„Wat bedoelt u?“ vroeg het meisje.
„Je weet wel“, was 't antwoord, dat er aan den ingang een jong mensch stond, die later ook zooveel kunsten deed? Nu dat is de baas van 't spul. Maar, wat ge nooit raden zult, zijn grootvader was in der tijd een der eersten in het land, admiraal van den vloot. 't Was Piet Heyn, waar de kinderen dat versje van zingen, waar je altijd zoo om lacht:

„Piet Heyn, Zijn naam is klein“, en zoo verder.

Die Piet Heyn, weet je, bracht hier een elf miljoen of zoo binnen, die hij had buit gemaakt op de Spanjaarden. Dat was in mijn grootvaders tijd, geloof ik. Piet Heyn is gauw gestorven en zijn zoon is later seckapitein geworden. Hoe 't nu geloopt is weet ik niet, maar zeker is, dat je gisteren een kleinsoon van dien grooten admiraal hebt zien kunsten maken. Hij is zoo arm als Job. Zijn tijd om hier te staan is eigenlijk al lang om, maar de heeren hebben hem nog een dag of wat uistlet gegeven, anders heeft hij van den winter niet te eten. Ik weet het alles van een heer, die hier wel komt en met de burgemeesters goed bevriend is.

„Ja, 't kan raar loopen“, zei mevrouw, „menigen tuint uit de hoogte naar omlaag, en ook — menigen die 't niet zoekt komt er bovenop“.

Dar was nog wel iets anders en beters te zeggen geweest. Maar daarover dacht de dame niet, wel echter — Christina. Haar kwamen plotseling zekere Bijbelwoorden te binnen van: „En die vernedert en verhoogt, die hoovaardigen wederstaat, maar nederigen genade geeft“ en zoo meer. Doch zij hoorde die stemmen liever niet, en liet se voorbij ruischen zonder er acht op te geven. Wat kon haar Piet Heyns kleinsoon schelen! Zij had pret gehad! Thuis vertelde zij van de geheele zaak niets.

Hoe aangenaam en vereerend Christina het echter ook vond bij haar meederen zoo bemind te zijn, toch was se steeds iets dat haar hinderde. Mijnheer en Mevrouw hadden wel wat op met haar gereschapp, maar toch als er gasten kwamen of vrienden waren, werd de juffrouw buiten den kring gehouden. Ook letten de bezoekers blijkbaar heel weinig op haar, en behandelden haar soms uit de hoogte. Dat was pijnlijk voor haar hoogmoed, haar rucht om hoog in de wereld te zijn. Soms kon zij er in stilte van schreien. Was zij niet evengoud als die anderen? Ze hadden alleen meer geld. En zoo kwelde zij zich, vergetende dat naar des Heeren Woord er rangen en standen zijn, en de Heere onzen weg en onzen toestand bepaalt. Doch dat woord zelf werd alreede vergeten. Ze had nu heel „geen tijd meer“ om den Bijbel te lezen, in dat drukke huishouden. Thuis over haar verdriet spreken ging ook al niet. Ze wist genoeg wat antwoord er zou volgen, hoe vader tevreden was, nu hij weer zijn brood had, en moeder evensoo, en geen van beiden het socht in de groothed. Meermalen sloeg Christine allens een bezook op den vrijen avond over. Ze vond het thuis wat stil en daarbij kon ze toch niet alles zeggen wat haar hart vervulde. En dan den hal ven avond over vrome dingen te praten, — neen, dat ging toch niet. Waar zij dan jong voor?

Eenige maanden later zaten op een mooien namiddag Mevrouw en Christina thee te drinken in een koepel die op den Buitensingel uitgaat. De jongste kinderen speelden in den tuin.
„Mijnheer weet toch altijd wat nieuws te bedenken“, zei Mevrouw onverwachts. „Nu heeft hij weer een middel bedacht om ons allen rijk te maken“.

„Wist ik dat ook maar!“ zei Christine die ongelovig glimachte.
„Ik wil het je graag vertellen“ zei Mevrouw. „Een van de heeren die hier komen heeft ons verhaald van de groote Fransche loterij. Er zijn prijzen bij van 20000 gulden. 't Hoogste lot geeft 75000. Je ziet, een mooie kans. Kijk hier heb ik twee loten“.

Nieuwsgierig bekeek de juffrouw de papiertjes. Doch ze kon niet lezen wat er op stond, en vroeg wat so'n lot kostte. Dat viel niet mee: ruim tien gulden.

„Dan zal 't tenminste niet rijk worden“, sprak ze. „Dat is me veel te duur“.

„Nu dan geef ik je er een“ zei Mevrouw lachend; „ik hoop, dat je een gelukkig nummer hebt. Maar, als je wilt deelen we samen, hoor“.

„'t Zal wel op een niet uitloopen“ zei Christina, maar toch dankte ze vriendelijk en borg het kostbare stuk zorgvuldig weg.

In de eerste dagen was haar hoofd er geheel mee vervuld. Als ze eens wat trok! Er waren wel veel nieten maar het kon toch. En hoe velen waren op die manier gelukkig geworden.

„Ging haar als menigen in die dagen en ook nu nog, die liefst in een oogenblik en sonder moeite rijk is. O! dat waar geluk brengt is een andere vraag. In die dagen echter zag nagenoeg niemand iets verkeerd in de loterij, en werden zelfs godsdienstige gestichten er uit ondoender.“

Al meer werd Christina's verwachting gespannen toen zij vernam dat de trekking hier spoedig zou plaats vinden en mijnheer eindelijk haar lot opvroeg. Wat kon dat beduiden! Een morgen werd zij reeds vroeg bij Mijnheer geroepen, iets wat heel seiden voorkwam. Haar hart klopte. Zou het over het lot zijn? De onsekerheid duurde echter niet lang. Want nauwkeus zij se boven, of Mijnheer zeide: „Nu juffrouw, ik kan je gelukwenschen en mij zelf ook. Mijn vrouw heeft een kostelijken inval gehad. 20000 gulden is op uw lot gevallen en heusch al betaald ook. Maar je moet eerlijk deelen“, voegde hij er lachend bij.

„Was Christina een oogenblik als draaide alles om haar heen. Zij werd duizelig en moest